

Klima- og miljødepartementet
Postboks 8013 Dep
0030 Oslo
postmottak@kld.dep.no

Your ref:

Innspill til Nasjonal
handlingsplan for
naturmangfold

Our Ref:

SINTEFs konsernsatsing på
naturmangfold og arealbruk

Project no / File code:

SINTEFs innspill til Nasjonal
handlingsplan for
naturmangfold

Date

5/10/2023

SINTEFs innspill til Nasjonal handlingsplan for naturmangfold

SINTEF skaper samfunnsnytte og konkurransekraft. I over 70 år har vi med viten og vilje, fra havrom til verdensrom, bidratt til verdiskaping. Vi har som ambisjon å være et verdensledende forskningsinstitutt og en viktig leverandør av forskning, innovasjon og teknologi til næringsliv og forvaltning.

SINTEF har 2200 medarbeidere fra 75 nasjoner, 7000 årlige prosjekter og en omsetning på over tre milliarder kroner, og vårt overskudd investeres i forskning og innovasjon. FNs bærekraftsmål er førende for arbeidet vårt, og sammen med våre kunder løfter vi frem innovasjoner og bærekraftige løsninger. Siden 2021 har SINTEF også hatt en konsernsatsing på naturmangfold og arealbruk hvor teknologiutvikling på naturens premisser er førende.

Som bakgrunn for dette svaret fra SINTEFs konsernsatsing på naturmangfold og arealbruk viser vi til KLDs invitasjon til innspill til den Nasjonale handlingsplanen for naturmangfold som skal utarbeides og legges frem i form av en stortingsmelding i løpet av 2024. Denne skal utarbeides innenfor konteksten av det nye globale rammeverket for natur som ble vedtatt i Montreal i desember 2022 (omtalt som «naturavtalen»). Dette rammeverket vil kunne bidra til å både stanse og reversere tap av natur globalt dersom det iverksettes på en effektiv måte i alle land. Avtalen legger også opp til at alle land skal oppdatere eller lage nye nasjonale handlingsplaner for hvordan de skal iverksette avtalen. Den norske handlingsplanen vil bygge på et faglig grunnlag utarbeidet av Miljødirektoratet i samarbeid med andre direktorater og etater, på oppdrag fra KLD. I tillegg ønsker regjeringen innspill fra et bredt spekter aktører i arbeidet med stortingsmeldingen.

Med utgangspunkt i dette, vil SINTEFs innspill svare ut tre følgende fra KLD:

1. *Hva er de viktigste temaene og virkemidlene Norge bør legge vekt på i vår nasjonale oppfølging av de nye globale målene i naturavtalen?*

Naturavtalen kan deles opp i fire tematiske aksjonsområder: a) Vern av natur (delmål 1-4), b) Unngå ødeleggelse av ytterligere natur (delmål 5-8), c) Sikre at samfunn, næring og forvaltning vil delta i å implementere (a) og (b) (delmål 9-13) og d) Gjennomføring av de første 13 målene (delmål 14-23).

Vi har høy grad av politisk tillit blant befolkningen i Norge, spesielt på lokalpolitisk nivå. Dette er et sunnhetstegn for demokratiske land, og viser at befolkningen støtter den politiske ledelsen, noe som videre sikrer myndighetenes legitimitet og effektivitet. Den norske befolkningen følger derfor ofte politiske beslutninger frivillig. Det kommunale selvstyret – hvor det meste av norsk arealforvaltning skjer og hvor naturavtalen faktisk skal iverksettes – er videre forankret i en effektivitetsverdi, som går ut på at kunnskap om det lokale er en forutsetning for lokal tilpasning og effektivitet – noe som i dette tilfellet er kritisk når globale ambisjoner som naturavtalen skal implementeres lokalt.

Norge bør derfor legge stor vekt på delmålene 14-23 som er mål for å faktisk kunne oppnå målbart effektiv *gjennomføring* av de første 13 målene, som vil være resultater av politiske beslutninger. Disse 10 målene går på å integrere naturhensyn i alle forvaltningsnivå i Norge, fra stat til fylkeskommuner til kommunene (delmål 14) først, etterfulgt av kutt i matsvinn og økning av sirkulæritet for å minske forbruk (delmål 16), og til slutt, behovet for verktøy og kapasitetsbygging for å kunne rapportere på påvirkningen på, og bruk, restaurering og vern av norsk natur (15, 17-23).

2. *Hva er det viktigste SINTEF kan bidra med for at verden skal nå de nye globale målene i naturavtalen?*

I tillegg til å fokusere på implementeringsdelen av naturavtalen må Norge – som er i toppskiktet globalt når det kommer til innovasjonsindekser - også se på konkrete teknologiske løsninger som i kombinasjon med kapasitetsbygging også være overførbare til andre land. I november 2021 etablerte SINTEF en konsernsatsning for naturmangfold og arealbruk. Dette gjorde vi i lys av de alarmerende rapportene om tap av naturmangfold og hvilke konsekvenser dette har for natur, samfunn og økonomi. SINTEF jobber derfor sammen med næringslivet for å skape et bedre samfunn, og utvikle teknologiske løsninger som kan oppskaleres slik at de kan bidra til bærekraftig utvikling og verdiskapning på naturens premisser.

Som leverandør av forskning, innovasjon og teknologi til næringsliv og forvaltning kan SINTEF derfor bidra til flere av delmålene i avtalen – med et spesielt søkelys på delmål 5-8 om å unngå ødeleggelse av ytterligere natur. Vi kan bidra til at disse delmålene vil kunne realiseres suksessfullt gjennom utvikling av teknologi og indikatorer, og oppskaleringer slik at disse kommer til markedet. Vi vil også kunne bidra til beslutningsstøtteverktøy til forvaltningsnivåene rundt arealforvaltning (mål 1) og kapasitetsbygging for bruk av disse (mål 20 og 21):

Mål 1. *Arealforvaltning med nær 0 tap før 2030* – SINTEF utvikler brukerstøtteverktøy som kan hjelpe aktører navigere konsekvensene og mulighetsrommet arealforvaltning innenfor dette delmålet. Vi vil basere utviklingen av slike verktøy på resultater fra inter- og transdisiplinær aktørinvolvering i forskjellige samskappingsarenaer, slik at brukerne av verktøyene kan gi konkrete innspill på brukervennlighet og nytteverdi. Mål 3 – mest kjent som 30x30 målet – kan sees i sammenheng med dette målet gjennom arealforvaltning som inkluderer vern av 30% av land og hav.

Mål 5. *Høsting og bruk av ville arter* – Bærekraftig, trygg og lovlig høsting som forhindrer overhøsting og minimerer påvirkningen på miljøet vil kreve teknologiske løsninger fremover dersom vi også skal kunne dekke et økende matbehov. SINTEF jobber med løsninger innenfor kunstig intelligens, maskinsyn, blockchain, robotikk mm som kan bidra til dette både i forhold til miljømessig bærekraft, men også for å kunne øke sikkerheten og effektiviteten til de som jobber i næringen, og minske utgiftene deres, gjennom hele verdikjeden fra fangst til bord.

Mål 6. *Håndtering av fremmede arter* – De siste årene har vi i Norge sett en økning i fremmede arter – arter som ikke finnes naturlig på et bestemt sted. Disse kan utgjøre en trussel mot naturmangfoldet på disse stedene og kan forårsake store økonomiske kostnader. Mye omtalte arter er for eksempel pukkellaks og oppblomstring av maneter som *Periphylla periphylla* i enkelte områder. Teknologiske løsninger kan bidra til å stoppe spredningen av disse, og redusere etableringsraten av disse.

Mål 7. *Redusere forurensing* – Ny teknologi kan også bidra til reduksjon i menneskeskapt forurensning, enten det er fra cruiseskip, biler, tog, vannrenseanlegg eller annet. SINTEF jobber med utvikling av slik teknologi på flere arenaer, både nasjonalt og internasjonalt, og har sterk erfaring med teknologiutvikling for å kunne både forhindre og begrense den negative påvirkningen av forurensing fra for eksempel mineralutvinning og forbruksrelatert forurensing fra plastforbruk.

Mål 8. Klimatilpasning – SINTEF jobber med teknologiutvikling for å minimere effektene klimaendringer har på naturen og samtidig styrke naturens motstandskraft i møte med klimaendringene. Fjerning av klimagasser, klimapositive løsninger, vil bli helt nødvendig dersom vi skal klare å begrense global oppvarming til 1,5 grader og behovet for nye klimapositive løsninger er presserende. Dersom vi skal nå netto null innen 2050, holder det ikke å bare kutte utslipp – vi må også fjerne klimagasser som allerede er sluppet ut.

Mål 20. Tilgang til kunnskap, teknologi og kapasitet – SINTEF jobber også med å styrke kapasitetsbygging, deling av teknologi og andre typer vitenskapelig samarbeid mellom land for å sikre gjennomføring av naturavtalen, blant annet gjennom å ha etablert en konsernsatsing på det Globale Sør.

Mål 21. Kunnskapsbasert forvaltning – For at vi skal kunne nå effektivitetsmålet ønsker SINTEF også kunne bidra til å sikre at best mulig kunnskap og data er tilgjengelig for myndigheter, forvaltere og allmenheten. Kun slik vil naturforvaltningen være effektiv, rettferdig og inkluderende slik at målene vil kunne nås. I tillegg sikre styrket kommunikasjon og bevissthet om natur, utdanning og forskning. Det vil i økende grad være kritisk å kunne forstå og inkludere ulike aktører for å kartlegge konsekvenser og muligheter for næring og teknologi for å kunne nå målene i naturavtalen - og se endringspotensialet gjennom dannelsen av felles samskappingsarenaer.

3. *Hva er Norges muligheter til å bidra til å oppnå de globale målene? Har vi bedre eller dårligere forutsetninger på noen områder?*

Norge har store muligheter til å kunne nå delmålene i naturavtalen dersom vi har politisk vilje til det. Vi er allerede et høyteknologisk land med stor politisk tillit blant befolkningen og et stort potensial for gjennomføringsvilje. Vi er også et geografisk stort land med mye areal som både brukes og som må vernes. Det vil derimot være utfordrende for Norge å gjennomføre det grønne skiftet, redusere forurensing, verne og beskytte natur – mens vi samtidig skal ivareta forsyningssikkerhet, konkurransekraft i møte med urfolks rettigheter, befolkningens krav og rettigheter til et godt naturmiljø i et nasjonalt og globalt perspektiv – og øke verdiskapning i samfunnet. En løsning vil være for Norge å satse på et forskningssenter for klima, naturmangfold og teknologi med fokus på sameksistens. Dette vil kunne være en samskappingsarena hvor gode teknologiske løsninger som hensyntar klima og naturmangfolds-utfordringene kan utvikles. Dette må støttes av en variert portefølje prosjekter som støtter både grunnforskning og innovasjon, og som kan få løsningene ut til næringen – og videre ut i verden. Når naturmangfoldet trues av ulike menneskeskapte faktorer, må vi drive innovasjon videre og utvikle nye løsninger for å motvirke både klimaendringene og naturtapet. Men vi må gjøre det på naturens premisser.

Med vennlig hilsen,
for SINTEFs konsernsatsing på naturmangfold og arealbruk

Rachel Tiller
Sjeforsker